

**EGER
2023**

**Kapcsolj a kultúrára
Európa Kulturális
Fővárosáért!**

EGER

*egy kis Magyarország,
egy helyen!*

Egerben minden összekapcsolódik az élető fénnel. A fénnel és a csillagokkal, melyeket a mi különleges lélekkel megáldott városunkba érkezve felfedezhet mindenki az utcákon, a falakon, a történelemben, az irodalomban, a filmvásznon és a poharakban is! „Mintha a nap másféle fénytöréssel érintené a dombokat, mint máshol, más tájakon” – írja Márai Sándor, Eger nagy szerelmese. A mi városunk a maga történelmével, kulturális és épített kincseivel egy igazi, európai hely, ahová Kepes György és Illés György művészete is köthető. A város, amely egy kész művészeti alkotás, 2023-ra is megőrzi majd évezredes értékeit, s ezekre építi 21. századi jövőjét.

Eger és 30 km-es térsége mintegy 1,5 millió vendégéjszákát mutat fel évente. Eger a legkedveltebb megyei jogú város, s a Bükk természeti kincsekben, gyógyvizekben és borban gazdag vidéke ugyancsak sokakat vonz, szerte Európából. Támogató döntés született arról, hogy megújul többek között az egri Bazilika, egy barokk palota, valamint egy egyedi vonzerővel rendelkező szerb-ortodox templom és több csodálatos adottságú közterület. Már épül a városunkat közvetlenül az európai autópálya-rendszerbe bekapcsoló út, és további közlekedési fejlesztésekkel egy új korszakba vezetjük a várost és térségét. Kiemelkedő értékünk, a vár ügyében több fejlesztési program nyújt méltó kereteket ahhoz, hogy Eger EKF-város lehessen. Fejlesztések sorát tudjuk felvonultatni, melyek mindenképpen megvalósulnak, így pályázatunkban nem a beruházások állnak fókuszban, sokkal inkább érték-központú anyagot állítottunk össze.

Elkötelezték vagyunk abban, hogy a megújuló városban

Habis László

Eger Megyei Jogú Város polgármestere

minél szélesebb kör számára elérhetővé tegyük a minőségi kultúrát. Értő, befogadásra érett, és tanulásra nyitott közön-séget kívánunk formálni a polgárok összefogásával, oktatási programok indításával, a művészet újszerű bemutatására alkalmas kulturális infrastruktúra megteremtésével.

Eger hősei valódi, európai hősök. Eger egy varázslatos város Európa szívében, ahol évszázadok óta jelen vannak a tradicionális európai értékek, tapintható a különböző kultúrák közötti kapcsolat. A fő célunk az, hogy széleskörű nemzetközi partnerség keretében megoszthassuk Európával mindazt, amit Eger jelent és Eger adhat mindannyiunknak. Hisszük, hogy Eger nem csak vonzó kulturális központ: nálunk egy helyen jelen van mindaz, amit Európában és a Hazánkban szeretünk.

Koltai Lajos

művészeti vezető

„A fény adja meg a mindenség értelmét, létrehozza a sötétségből a látás lehetőségét, segít hogy a nehezen megismerhető világban tájékozódni tudjunk, a nappalok és éjszakák változásával létrehozza az időt, kijelöli életterünk sarkpontjait. Napszakokra bontva éljük meg tevékenységünk meghatározó pillanatait:

Egy szép napfelkelte megajándékozhat minket egy reménytelen indulással, ami a nap sugarából kölcsönzött energia titka azután jön a reggel a délelőtt a dél a kora majd a késődélután az alkony beköszönte a rövid, de fantasztikus „magic hour” és az este, ami belenyúl az éjszakába, ahova azután magunkkal visszük a velünk történeteket, pontosan emlékezve, hogy a nap mely szakában álltunk szemben valakivel, milyen kérdésekre válaszolva kellett megfelelni egy-egy helyzetnek. Emlékszünk a nap irányára, ahogyan ránk sütött, és melegséggel árasztotta el lelkünket, avagy amikor éppen az árnyékát kerestük ”

Eger és a kultúra

Eger, az egyházi kultúra fellelővára

Az egri belváros fő utcáján, a Bazilika és a Líceum mellett található az Érseki Palota, amely 1740-től az egri érsek rezidenciája. Ebben az épületben nyílt meg 2016-ban az Érseki Palota Turisztikai Látogatóközpont, ahol különlegesen szép, autentikus környezetben ismerhetők meg az elmúlt évszázadok képző- és ipaművészeti értékei.

Eger vára a leglátogatottabb vidéki múzeum, Nemzeti Emlékhely

Eger vára a 16. században, a török megszállás idején „Európa védőpajzsának” fontos erőssége volt. Ezer éves történetének leghíresebb eseménye az 1552-es ostrom, amikor a Dobó István várkapitány által vezetett kétezer fős védősereg közel harmincszoros török túlerővel szemben megvédte a várat. Eger védőinek emberi nagyságát Gárdonyi Géza Egri csillagok című nagyhatású regénye örökölte meg.

A Vár egész területe ma múzeum és az ország egyik leglátogatottabb turisztikai attrakciója, ahol a földalatti kalandozásra hívó kazamatarendszer látványosságai mellett számos időszakos és állandó kiállítás, történelmi hagyományörzés és zenei fesztiválok sokasága zajlik évenkénti rendszerességgel.

Eger a magyar Nagy Könyv ihletője

Gárdonyi Géza Eger és az ország egyik leghíresebb írója, Egri csillagok című művét mindeddig 21 nyelvre fordították le. Magyarország legismertebb és -olvasottabb műveként ez a regény lett a – brit The Big Read mintájára megszervezett – Nagy Könyv című, olvasásnépszerűsítő televíziós játék nyertese 2005-ben. Gárdonyi életművét a Dobó István Vármúzeum gondozza, az írói hagyaték megismertetése ismeretterjesztő rendezvények, múzeumpedagógia napok és irodalmi fesztiválok keretében történik.

Eger, az európai barokk gyöngyszeme

Eger barokk jellegű történelmi belvárosát a XVIII. században nagy műveltségű katolikus egri püspökök (Barkóczy Ferenc, Eszterházy Károly) és a város polgárai alakították ki, akiknek igényes elképzeléseit kiváló osztrák, német, olasz származású tervezők és építőmesterek a nagyszerű egri mesteremberekkel együtt valósították meg. Giovanni Battista Carlone és Kracker János Lukács mellett maradandót alkottak a Luganóból származó kőfaragó, stukkátor család tagjai is.

A barokk épületek közül leglátványosabb: a Líceum (ma az Eszterházy Károly Egyetem központi épülete), a Minorita templom, a Kisréposti palota, a Nagyréposti palota (ma megyei könyvtár), a Vármegyeháza és a görögkeleti szerb templom (Rác templom), ahol a templom fődísze a gazdagon faragott és aranyozott ikonostáz 60 táblaképe.

A Líceum tetején, a belváros utcaszintjénél 52 méterrel magasabban elhelyezkedő Panoráma Teraszról teljességében látható a gyönyörű barokk belváros. Ugyanitt, a Csillagászati Múzeumban (a Varázstoronyban) a város nevezetességei a kontinens legrégebbi működőképes panoráma kivetítő berendezésén, a Camera Obscurán keresztül is megtekinthetők. Az egri belváros fő utcáján, a Bazilika és a Líceum mellett található az Érseki Palota, amely 1740-től az egri érsek rezidenciája. Ebben az épületben nyílt meg 2016-ban az Érseki Palota Turisztikai Látogatóközpont, ahol különlegesen szép, autentikus környezetben ismerhetők meg az elmúlt évszázadok képző- és ipaművészeti értékei. A 250 éves Főegyházmegyei Könyvtár a Líceumban alapítója az az Eszterházy Károly egri püspök, aki a Líceum megépítése után első feladatának tartotta egy egyetemhez méltó könyvtár létrehozását. A tervezett négy kar igényeinek megfelelően a teológia, a filozófia, a jogtudomány és az orvostudomány területéről könyveket vásároltatott Európa-szerte. (A Főegyházmegyei Könyvtárban van az egyetlen, Magyarországon fellelhető, 1787-ből származó, teljes autográf Mozart-levele, Dante Isteni Színjátékának első latin nyelvű kiadása, stb.)

Eger, a fesztiválváros

Eger minden évszakban és szinte minden műfajban számos művészeti és gasztronómiai fesztiválnak ad helyet, amelyek helyszíne az épített örökségekben gazdag belváros. A zenei fesztiválok közül kiemelkedik a nyári Utcazenészek Fesztiválja és a FesztEger nevű könnyűzenei kavalkád. A vers, a folk- és a világzene jegyében zajlik nyaranta a Kaláka Fesztivál, míg a borkedvelők leginkább várt eseménye az Egri Bikavér Ünnepe, ahol a különleges étel-ital párosítások mellett a hazai pop-rock szakma legjobbjai lépnek föl. A Végvári Vigasságok és Ostromjáték a híres 1552-es dicső viadalt idézik meg.

Eger, a Kultúra Magyar Városa

A megtisztelő címet 2010-től viselheti Eger, köszönhetően annak, hogy az ünnepi eseményeket kínáló fesztivál-időszakok mellett a mindennapok kulturális kínálata is kimagasló színvonalú.

A város a kulturális örökség védelme, újra-hasznosítása és népszerűsítése mellett kiemelt szerepet vállal a kortárs kultúra közvetítésében is. Ennek szellemében jelentős előrelépés volt 2012-ben a Kepes Intézet létrehozása, ahol Kepes György képző- és fényművész és kortársai munkásságának megismeretetésén túl számos összművészeti program, performansz és kortárs irodalmi esemény (pl. slam poetry verseny, író/olvasó találkozó) zajlik.

A kortárs-művészeti események közül említést érdemel az Országos Stúdiószínházi Táncfesztivál, a Kortárs Bábművészeti Napok, a Kamaraopera Fesztivál, ahol néhány társulati bemutatón túl az egyes műfajok hazai legjobb előadásait válogatják be a szervezők. Az alkotóművészeti események közül kiemelkedik a Pinceszínház által működtetett, évente visszatérő Egri Nemzetközi Alkotó- és Művésztelep.

Eger egyetem- és diákváros, a kortárs kultúra bázisa

Az Egyetem 2015 őszén alakult Képzőművészeti Tanszéke a művészképzés irányába mozdult el. A hallgatók a festő és képgrafikus szakirány, valamint a természetművészet specializáció között választhatnak. Az Egyetem Vizuális Intézetben a tervezőgrafika művész szak is működik. A mesterek és tanítványaik kiállítóként folyamatosan jelen vannak a város kulturális életében.

A középfokú és alapfokú művészeti képzés többféle területen és képzési formában zajlik.

Az Egyetem Alapfokú Művészeti Iskolájában a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet területei

iránt érdeklődő tanulók számára biztosított az alkotó és önkifejező képességek fejlesztése, ill. a tehetséggondozás. A Farkas Ferenc Zeneiskolában 1953 óta folyik szervezett zeneoktatás billentyűs, vonós és fúvós tanszakokon. A klasszikus és modern táncoktatásban számos vállalkozás és magániskola vesz részt, melyek közül nemzetközi sikereivel kiemelkedik a Pódium Tánc- és Balettiskola. Az Eventus Művészeti Középiskolában képző- és iparművészeti ágazat működik, ahol többek között grafikusokat, festőket és dekoratőröket képeznek.

Az iskolák növendékei és hallgatói rendszeres résztvevői a város kiemelkedő kulturális eseményeinek.

Eger, a törökkori múltidéző

Magyarországon a török hódoltság idejéből mindösszesen öt minaret maradt fenn, amiből csak a pécsi és egri látható épségben. Az egri (Kethüda) Minaret Európa legészakabban fekvő török kori emléke. Arnaut pasa fürdője, a ma is működő Török Fürdő, a 17. században épült. A vár tövében található Valide Szultána egykori gőzfürdőjének (hammam) feltárt maradványa, mint műemlék látogatható.

Eger és térsége

Eger versenyképessége a környező térséggel együtt értelmezhető, ezért a térség települései meghatározó partnerei és természetes szövetségesei a megyeszékhelynek. Eger kedvező éghajlati adottságaival, sokszínű kulturális kínálatával, jelentős történelmi háttérével, a forrásokra telepített fürdőkkel és a magas színvonalú turisztikai szolgáltatásokkal egy különleges, „mediterrán” hangulatú kisvárosként írható le. A környező térség településeinek természeti értékekben gazdag táji látványossága, a gyógyvizre épülő vonzerők, a kézműves hagyományok, a helyi termékek és gasztronómiai jellegzetességek, valamint a szabadidősport sokféle lehetősége, hozzáadott értéként jelenik meg Eger és térsége komplex turisztikai kínálatában.

A térség jól reprezentálja a Bejárható Magyarország Programot is, aminek célja a rengeteg ismert vagy ismeretlen természeti, épített, kulturális és egyéb értékek bemutatása a természetjárás különböző formáinak segítségével. A program öt eleméből a kerékpározás, a gyaloglás, a lovaglás feltételeihez minden adott a környék településein: jelölt kerékpárutak, gyalog- és lovastúra útvonalak, tanösvények állnak rendelkezésre kiépült infrastruktúrával.

A térség egyik fontos összekötő eleme a víz. A természet kincsei közül kiemelkedik a gazdag forrásokból táplálkozó gyógy- és termálvíz. A „gyógyvizek völgye” szolgáltatásai és az egri „fürdőváros” termál- és török fürdői, uszodái a fürdőkultúra egyik európai fellelegvárává teszik a térséget.

A víz mellett a térség másik fontos természeti értéke a Bükk- hegység, benne a Bükk-vidék és Bükkalja, ami a táj sokszínű élményét nyújtja. A földtani, biológiai és kulturális értékek változatossága, a több tucat túraút és tanösvény sokféle lehetőséget biztosít a környezetvédelmi szemléletformálásra, ill. a természetművészeti programok megvalósítására, amire a Kulturális Főváros projektben is kísérletet teszünk.

A bükki táj különös vidéke a Bükkalja, ami egyedi kőkultúrájával egy kultúrtörténeti időutazás. Az itt élők számára a kő nem merev, rideg, barátságtalan ásványi anyag, hanem sajátosan élő, alakítható természeti képződmény, az élettér „szerves” része.

Az ún. Kő-út turisztikai projekt a Bükkalja tradicionális

kőkultúráját, kultúrtörténeti és természeti értékeit mutatja be gyalogtúrákon, ill. programokhoz, helyi gasztronómiai fesztiválokhoz csatlakozva.

Az Eger térsége desztináció egyedi és sokszínű kínálatával és minőségi infrastruktúrával rendelkezik, továbbá a 1.5 milliós, éves vendégéjszaka számmal az egyik legjobb teljesítményt nyújtó fogadóterülete a magyar turizmusnak. A térségben jelenleg is zajló, nagyléptékű attrakciófejlesztések, szállodai és közlekedésfejlesztési beruházások mind-mind hozzájárulhatnak ahhoz, hogy amennyiben Eger elnyeri az Európa Kulturális Fővárosa címet, igényes környezet és szolgáltatások fogadják az Európából érkező vendégeket.

Együttműködő települések: Egerszalók, Demjén, Novaj, Andornaktálya, Maklár, Bélápátfalva, Felsőtárkány, Szarvaskő, Szilvásvár, Noszvaj, Ostoros.

Program-koncepció

Az EKE 2023 programkonceptió alapja: közösségfejlesztés közösségi művészettel.

A cél az, hogy a városi terek olyan találkozási pontok legyenek, amik folytonos lehetőséget adnak az interakcióra, a társadalmi és kulturális cselekvésre.

A térhasználat új dimenzióiban a város úgy jelenik meg, mint egy képzőművészeti alkotás, ami „olyan vállalkozássá alakult, amelyben a művészek és tudósok, a várostervezők és mérnökök munkája a legszorosabban összefügg, kölcsönösen feltételezi egymást.” (Kepes)

A programkonceptióban **két művészeti ág kiemelt szerepet kap:** ezek a **képzőművészet és a filmművészet**. Egyrészt mindkettő meghatározó eleme a közösségi művészet kiterjesztésének, másrészt mindkettőben közös mozzanat a képalkotás, ami alapvetően fontos a művészet szempontjából, de döntő a tudomány számára is.

A választásban az is szerepet játszott, hogy – az amerikai MIT-n egykor nagy jelentőségű mesterré vált fényművész –

Kepes György mellett, Egerhez köthetően Illés György operatőr az a másik nemzetközi hírnév, elismert „fényjátékos” művész, akinek munkássága meghatározó kiindulópontja lehet a Kulturális Főváros év legfőbb eseményeinek.

Eger tehát a fényjátékosok (filmesek, fotósok, képzőművészek, fényépítésszek, fényfestők) **főszereplésével** kívánja megvalósítani a 2023. évi programot.

Művészeti terv és stratégia

A stratégia a programkonceptió alapján alakult ki, amit a **„Kapcsolj a kultúrára!” szlogen** foglal össze.

A Kapcsolj a kultúrára! felszólításban esszenciaként fogalmazódik meg, hogy az EKE projekt fókuszában a vizualitás, a vizuális kultúra áll, amelynek alapeleme a fény és az ebből táplálkozó energia.

A program stratégiai elemei:

● A művészeti program legfontosabb stratégia eleme a gyermekek és az ifjúság kulturális érzékenyítése, befogadóvá nevelése. Ennek érdekében minden művészeti területen nagy hangsúlyt helyezünk az ún. élménypedagógiai programokra, amelynek keretében természetes közegben (iskolában, utcán, tereken, bevásárló centrumokban) megvalósul a művészeti élményszerzés. A spontán akciók mellett a tanórán kívüli nevelési programok keretében olyan oktatási/képzési portfóliókat dolgozunk ki, amik felkeltik az igényt a minőségi kultúra és az együttes befogadás iránt. Szeretnénk elérni, hogy az ún. alapműveltség valamennyi művészeti területen minden iskoláskorú gyermek számára hozzáférhető legyen azokon a helyszíneken, ami ezeknek a művészeti ágaknak a jellemző otthona (filmszínházakban, galériákban, színházakban, hangversenytermekben).

● Fontos stratégiai elem a kultúrák közvetítés minőségi szintjének emelése. Szeretnénk szakítani azzal a sztereotípiával, hogy a minőségi kultúra unalmas és avított. Ennek érdekében kivisszük a minőségi kultúrát is a közterekre, és ún. kultúrapontokat alakítunk ki szokatlan közegekben, lakótelepek házai között, belső udvarokban, játszótéren. Másik irányból közelítve, feljavítjuk a „kultúra házait”: felújításokkal, átépítésekkel. Új házat is építünk a kultúrának, és a fényképezés eszközeivel új kulturális tereket hozunk létre.

● Megvilágítjuk a várost, hogy láttassuk azokat a kulturális kincseket, amiket az épített műemlékeink rejtnek. Fénnyel, fotóval, filmmel időutazást teszünk, egy időskiba terelve ezzel a múltat és a jelent.

● Bejárhatóvá tesszük a „csillagvidéket”, a kultúra eszközeivel is átjárhatóságot teremtve a vidék és a város között.

● A kulturális párbeszéd mellett társadalmi párbeszédet is folytatunk Eger és Európa közös dolgairól. Tesszük mindezt a művészet eszközeivel és erejével.

A kulturális program felépítése

Vízió: Eger egy intelligens és kreatív város „amelyben a művészek és tudósok, a várostervezők és mérnökök munkája a legszorosabban összefügg, kölcsönösen feltételezi egymást.”

A program filozófiája: „Interthinking”, közös gondolkodás: „Jövőnk kulturális fejlődésünk csak egy széles értelemben vett és a legszélesebb síkon értelmezett „interthinking”, a közös gondolkodás szintéziséből fakadhat. A **vizuális művészetek, a természettudományok** és a **műszaki technika** területei közötti „közös gondolkodás”-ra tett erőfeszítések már régóta többek, mint időszerű feladatok. (Kepes György)

A programstruktúrát egy **csillaghálós szerkezetben** kívánjuk felépíteni és láttatni, amelyben a különböző szintű és méretű események, mint csillagképek pulzálnak különböző fényerősséggel, ahogy az évszakok és napszakok is változnak 365 nap leforgása alatt.

A metaforikus kép alapján a legfényesebb csillagpontok azok a nemzetközi és média- érdeklődésre is számot tartó események, amelyek alkalmat adnak a kulturális főváros év és a művészeti teljesítmények ünneplésére, valamint esszenciáját adják az európai kulturális hagyományoknak és értékeknek.

A programstruktúrában 4 csúcseseményt tervezünk, amelyek a művészet, a tudomány és a műszaki technika szintézisét elevenítik meg:

Nyitó rendezvény:
2023. január 22.
a Magyar Kultúra Napja

„ReFrame”
Nemzetközi Filmfesztivál
2023. április 20-30.

„Tudományok, találmányok, tehetségek”
A Tudomány Ünnepe-
A tudomány világnapja a béké-
ért és a fejlődésért
2023. november 3-10.

Záró rendezvény:
2023. december 13.
Fényünnep

A négy csúcsesemény mellett további 4 tematikus egységben 4 fő programterületen – mint a tudomány, a művészet, a technika és a vallás – tervezünk projekteket megvalósítani, nemzetközi, régiós és városi szinteken.

Tevékenységi területek:

építészet, alkotás és performansz, befogadás és tudásmegosztás

Programterületek:

művészet, tudomány, technika, vallás

Kiemelt tématerületek:

filmművészet, képzőművészet; csillagászat, kultúrtörténet; fény- és digitális technika

Technológia:

hálózatosodás minden irányban és minden szinten

Szintek:

nemzetközi, régiós, városközponti és városrészi

Terek:

valós, virtuális, mentális és kommunikációs terek

Módszer:

közösségfejlesztés, közönségépítés

Főbb témák:

béke, együttélés, befogadás, elfogadás, tolerancia, fenntarthatóság.

Program-modulok

A **„SOKCSILLAGOS EURÓPA”** programcsomag elnevezésében is utal mindarra, amit Európában értéknek tartunk, azaz a nemzetállamok összefogását, a soknemzetiségű és sokszínű országok együttes lehetőségeit és azt a minőségi védjegyet, amit az európai kultúra jelent bárhol a világon, bármelyik kontinensen. Az európai szintű rendezvények között négy kategóriába sorolódnak azok az események, amelyeket egyrészt a Magyarországon működő külföldi intézetek hálózatával, másrészt a kulturvárosok európai hálózatával, továbbá az európai médiapartnerekkel tervezünk megvalósítani. Az Európai Piknik c. programok között olyan hálózati projektek jelennek meg, amelyek a társadalmi aktivitás legjobb gyakorlatait képesek tükrözni, és amit az egyes külföldi intézetek szívesen megosztanak a széles nyilvánossággal. Ebben a csomagban kerül megrendezésre pl. az Európa Napok is a testvérvárosok részvételével. Az Európai Kvalitások a különböző országok művészeti teljesítményeire fókuszál a legkülönbözőbb művészeti ágakban. A programcsomag kiemelkedő eseményeként tervezzük megrendezni az Eurovíziós Ifjúsági Táncversenyt és az Eurovíziós Kórusversenyt. Az Európai Disputa a társadalmi párbeszédet kívánja ösztönözni az európai menetrend és a társadalmi kihívások mentén. A programcsomagban konferenciákra, workshopokra kerül sor. Az „Európa az örökségünk” címet viselő modulban a Múzeumok éjszakája, a Kulturális örökség napjai és a Nemzetközi Műemlékvédelmi Nyári Egyetem lesznek azok figyelemre méltó rendezvények, amik a legszélesebb közönség érdeklődésére tarthatnak számot.

A **„BEJÁRHATÓ CSILLAGVIDÉK”** c. programcsomagban tervezzük azokat a kistérségi programokat, amelyekben bemutatathatjuk a vidék és a természet értékeit. Ennek számos eleme kapcsolható a Bejárható Magyarország Programhoz is, mint pl. a „A költészet nyomaiban” című projekt, melynek keretében a kaptárkövek és barlanglakások keletkezésével és kultúrtörténeti értékeivel együtt fedezhetik fel a táji szépségeket a résztvevők. A „Konténer tunel” című projekt az a közös pont, amely a régiót, Eger városközpontját és alközpontjait is

összeköti. A különböző helyeken felállítandó „kulturdobozok” számtalan lehetőséget hordoznak arra, hogy a helyiek ízelítőt kapjanak mindabból a kulturális tartalomból, ami Eger belvárosában is megjelenik a Kulturális Főváros évben. A „Rejtett dimenziók”-ban a Bükki Nemzeti Parkban fellelhető természeti és táji egyediségek felfedezésére nyílik lehetőség, míg ugyanitt a Csillagos Égbolt Parkban további élménygazdag ismeretterjesztés valósul meg. A Természet és művészet projektben azok az alkotók és alkotások kapnak főszerepet, amelyek a táji adottságokat kihasználva reflektálnak a kor kihívásaira.

Az **„EGRI CSILLAGOK”** címmel jelzett programcsomag magában foglalja azokat a kulturális tartalmakat, amelyek egyrészt összefoglalják Eger legismertebb írójának, Gárdonyinak a tollából fogant történelmi legendákat, másrészt számot vet azokkal a kimagasló egyéniségekkel, akiknek Eger mai kultúrája is köszönhető („Legendák és ikonok”). A „Gárdonyi csillagai” c. programsorozatban lehetőség nyílik arra, hogy a hős korszak mai feldolgozását a legkülönbözőbb kortársművészeti megoldásokon keresztül (film, színház, képregény, digitális játék, kalandregény, stb.) megismerhesse a fiatalság. A Pyrker életmű bemutatása szintén fontos célkitűzés, ezért az Érseki Látogatóközpont legkiemelkedőbb eseményeként kerül sor a Pyrker érsek képgyűjteményéből rendezett kiállításra.

A térség és a város legfőbb terméke a bor, amihez számos fesztivál és konferenciasorozat kapcsolódik. „A napfény íze” címszó alatt foglaljuk össze azokat borgasztrónómiai eseményeket, amelyek Eger tradícióját viszik tovább, mint az Egri Bikavér Ünnepe, vagy a Bikavér Hungaricum Fesztivál.

A **„Kozmikus Hatások”** projektben számot vetünk a tudományos élet eredményeivel. A Líceum csillagvizsgálója és a Varázstorony egész éven átívelő programstruktúrát kínál, de különösen jelentős eseményként tervezzük A tudomány világnapja rendezvényeit.

A **„CSILLAGHÁLÓ SZÖVEDEKE”** c. csomagban kapnak helyet többek között azok az élménypedagógia projektek, amelyek a filmes, zenei és színházi nevelési programokat egyaránt ma-

gukba foglalják. Ebben a modulban jelennek meg továbbá a helyi művészek kiállításai, irodalmi, színházi, táncművészeti és zenei programjai, eseményei, valamint a helyi amatőr művészeti csoportok kezdeményezései.

A **„VALAHOL EURÓPÁBAN”** címmel jelzett programcsomag a különböző, eu-s, régiós és helyi szinteken átívelő, elsősorban a művészeti tartalmakat és teljesítményeket hordozó projekteket foglalja össze, különös tekintettel ezeknek a tartalomnak a társadalmi hatásaira és reflexióira.

A négy témakört felölelő struktúrában (Kihívások és válaszok, Különutak, Fény és árnyék, Ismeretlen dimenziók) olyan alkotásokat és performanszokat vonultatunk fel, melyek elősegítik a társadalmi érzékenyítést, a befogadás és elfogadás képességét, a generációk közötti párbeszédet és a szolidaritást. A programcsomagban a film és a képzőművészet a hangsúlyos, de szerepel benne a színház is.

Kulturális örökség és innováció

A „fény városa” koncepció

A „fény városa” koncepcióban megfogalmazódó tervek hozzásegítik a várost ahhoz, hogy a kultúra tekintetében léptéket, dimenziót váltson. Az **intsallációkkal egy térbeli múltidézés válik valóra**: Eger “visszafejthető” épületeinek tömeg- ill. vázszerű rekonstrukciója fényelemekkel kiegészítve, a nappal és éjszaka fényviszonyainak változásait lekövetve nyújtanak majd a megszokottól eltérő térbeli élményt a műemlékek környezetében.

A megidézett épületek többek között: a várbeli Székes-egyház, a Valide Sultana (Hamam) fény-térrekonstrukciója, a Minaret melletti egykori dzsámi, az Eger patakban feltárt középkori fahíd és régi lakóházak.

Fényépítészet

Mivel a várost nem csak fizikai, hanem történeti és (a település első templomai révén) hitéleti szempontból is kupolaszerűen dominálja a Várdomb, ezért onnan kiindulva vertikálisan kiindulva képzeljük el a látványosságok egyik dimenzióját. Úgy véljük, hogy az egykori katedrális mindenféleképpen a rendezvénysorozat egyik kiemelt helyszínévé kell váljon. Műemlékvédelmi szempontból nem jöhet számításba az épület korhű helyreállítása, ugyanakkor stilizáltan, a tematikához illő, újragondolt módon mégis megjeleníthető.

Építészeti rekonstrukciós fény-installációk

A Valide Sultana (Hamam) fény-térrekonstrukciója: Tervezzük, hogy lámpák segítségével hitelesen visszaállítjuk a tér határoló felületét, valamint a boltozatok íveinek rajzolatát.

Architekturális fényfestés

A múltidézéshez kapcsolódóan néhány, több alkalommal visszatérő fényfestést valósítunk meg. (pl.Vj technikával a Minaret “henger” palástját és a várfalakat is megfestjük.

Fénypontok hálózata

A horizontális-spirituális összekapcsolás érdekében a város legfőbb templomait és tornyait (Bazilika, Szerb templom, Minaret, stb.) lézerfényvel kötjük össze, míg a gyalogutakon (a részben már ma is létező hálózatra támaszkodva) világító fénycsíkokkal, fénykockákkal jelöljük a különböző rendezvényhelyszíneket. A fények összekötésével szimbolikusan is kialakítjuk a Művészet-Vallás-Tudomány-Technológia tengelyét.

Szarvaskői vár -virtuális emlékpark

A virtuális emlékpark koncepció értelmében a romokat csak a megértéshez szükséges mértékben egészítjük ki, így tömegrekonstrukcióra a valóságban nem kerül sor. Ezeket minden esetben a helyreállított falak fölé virtuális módon készítjük el. A koncepció lényegi eleme, hogy a régészeti feltárás, a fizikai helyreállítás és a virtuális rekonstrukció teljes összhangba kerüljön.

Főbb fejlesztési projektek

Eger Kulturális Főváros programja nem beruházásközpontú. Ugyanakkor fontos rögzíteni, hogy a város Kulturális és közösségfejlesztési stratégiájában és a Kulturális Főváros év művészeti tervében megfogalmazott célokkal összhangban szükséges tervezni bizonyos fejlesztéseket, beruházásokat.

Az ún. hiányzó „**hiányzó terek**”-kel kapcsolatos elképzeléseket és fejlesztési irányokat az alábbiakban mutatjuk be.

Kulturális Központ, művészeti fesztiválközpont épületegyüttes

A hiányzó terek kezelésére szolgáló vízió egy **multifunkcionális kulturális központ**, ami egy modern, építészetileg is figyelemre méltó épületegyüttes, ahol a hasznosítás elsősorban művészeti, turisztikai és képzési célú, és ahol hasonló arányban teljesülnek a közművelődési és a művészeti élményfunkciók. A tervek szerint az új épület egy városi és régiós fesztiválközpont lesz.

Uránia Mozi, mint filmmúzeum, oktató-mozi és multimédiás élményközpont

A Kulturális Főváros pályázat apropóján **Eger országos jelentőségű pilot projektként** tervezi létrehozni az **Uránia Mozi multifunkcionális filmes központot**, amely a továbbiakban filmmúzeumként, oktató-moziként és multimédiás élményközpontként egyaránt működne. A projekt jól illeszthető a kulturális alapellátás kiterjesztését célzó országos koncepcióba, ezért – a tervezett fejlesztés sikeres megvalósítását követően – a program fokozatos bevezetését szorgalmazzuk valamennyi megyei jogú városban. A pilot projekt Egerből kiinduló kezdeményezését hitelesíti a város és a filmvilág különleges kapcsolata.

Kreatív ipari inkubátorház

A kreatív ipari inkubátorház egy kereskedelmi és szolgáltató épületegyüttes lenne (egy használaton kívüli iskolaépületben), amely a kreatív iparban tevékenykedő mikro- és kisvállalkozások számára biztosítana helyszínt egyrészt termékeik előállítására, másrészt értékesítésre szánt termékeik árusítására. A létesítmény a különböző tevékenységek bemutatására létrehozott alkotóházként is funkcionálna, ahol az alkotók nyitott látványműhelyekben (pl. helyi ruhaipari márkára épülő varroda) népszerűsíthetnék tevékenységüket és produktumaikat.

Stratégiai együttműködő partnerek:

- Eszterházy Károly Egyetem
- Magyar Nemzeti Filmarchívum
- Bükk Nemzeti Park Igazgatósága
- Egerszalók Község Önkormányzata
- Demjén Község Önkormányzata
- Novaj Község Önkormányzata
- Andornaktálya Község Önkormányzata
- Maklár Község Önkormányzata
- Bélapátfalva Város Önkormányzata
- Felsőtárkány Község Önkormányzata
- Szarvaskő Község Önkormányzata
- Szilvásvárad Község Önkormányzata
- Noszvaj Község Önkormányzata
- Ostoros Község Önkormányzata

Külföldi együttműködő partnerek:

- Cseh Kulturális Központ
- Cervantes Intézet
- Olasz Intézet
- Francia Intézet
- Lengyel Intézet
- Török Intézet
- Finnagora
- British Council
- Geothe Intézet
- Román Intézet

Impresszum:

A kiadvány az Európa Kulturális Fővárosa 2023 – Eger teljes pályázati anyag kivonata.

Kiadó: Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata

Felelős kiadó: Habis László polgármester

Év: 2018.

EKF arculatterv: Eszterházy Károly Egyetem

Tördelés, nyomdai munkálatok: Csillag Design

Fotó: Bükk Nemzeti Park Igazgatósága, Domán Dani,

Domán Dániel Zoltán, Busák Attila,

Nemes Róbert, Szinok Gábor.